

Beställarnätverk: Innovation för en klimatneutral anläggningssektor!

Nätverksträff nr 21 - 24 oktober 2024

Med stöd från

VINNOVA
Sveriges innovationsmyndighet

 Energimyndigheten

FORMAS

**Infra
Sweden**

Agenda

- 13.00 Välkomna och check in
- 13.15 Caseclinics Swedavia - Sandra Säfström & John Skarin
- 13.45 kort paus
- 13.55 BioDriv Öst - Ulf Troeng
- 14.15 Fortsatt arbete med avsiktsförklaring utsläppsfria anläggningsentreprenader
- 14.50 Reflektion
- 15.00 Tack för idag!

Check in

Någon som är med för första gången och vill presentera sig?

Något spännande/viktigt/glädjande som har hänt sedan sist som ni vill dela med er av?

**Infra
Sweden**

Case clinic: Swedavia

Sandra Säfström & John Skarin

**Infra
Sweden**

Behov av att kravställa för engagerade och kompetenta projektörer

Med stöd från

VINNOVA
Sveriges innovationsmyndighet

 Energimyndigheten

FORMAS

**Infra
Sweden**

Bakgrund

Swedavia har offensiva målsättningar inom miljö/klimat som innebär att vägen fram till målet inte är fullständigt känd/utredd. Vi är därför beroende av att samarbeta med leverantörer som har rätt kompetens och engagemang för att nå våra mål.

Exempel på målsättningar:

- Nettonollutsläpp av växthusgaser från bygg- och anläggningsverksamheten 2040
- Cirkulära affärsmodeller och nollvision avfall 2030

Behov

- Ramavtal ska tecknas för upphandling av projektörer.
- Vi behöver säkerställa att projektörerna har kompetens och engagemang att projektera lösningar som ger förutsättning för att vi ska kunna nå våra målsättningar.

Frågeställning

- Hur kan vi kravställa så att vi får projektörer med rätt kompetens och engagemang?
- Hur följer man upp en sådan kravställning?

Ulf Troeng

BiodrivÖst

Avsiktsförklaring

Utsläppsfria anläggnings- entreprenader

The logo for Infra Sweden is a horizontal bar composed of several geometric shapes in shades of yellow, blue, and green. On the left is a yellow square containing a blue circle. This is followed by a blue shape with a curved top edge. The central part is a yellow rectangle with the text 'Infra Sweden' in bold black font. To the right of this is a green triangle pointing right, followed by a blue triangle pointing left, and another green triangle pointing right. The final part of the logo is a blue square containing a green circle, followed by a green shape with a pointed right edge.

**Infra
Sweden**

Tankar om varför, och input från workshop på nätverksträff i Uppsala

- Varför elektrifiering? Räcker det inte med ”fossilfritt”? Hur ser LCA-utsläppen ut egentligen om man tar med tillverkning av batterier m.m.? När ska vi ställa om från HVO, när är tiden mogen? Vad betyder utsläppsfritt – innebär det ur ett LCA-perspektiv inkl material?
 - Det är motiverat att vara tydlig med att det handlar nollutsläpp av växthusgaser från arbetsmaskiner och tunga fordon i entreprenader, som uppnås genom elektrifiering (med batterier eller vätgas/bränsleceller). Ev kan också förbränningsmotorer med vätgas inkluderas eftersom det inte blir några CO₂-utsläpp av det, och det är en utveckling som pågår hos maskintillverkare. Det är motiverat eftersom bedömningen är att tillgången till HVO och andra biodrivmedel är osäker och att priset för dessa kommer öka över tid, pga av att biomassan är en resurs som många kommer vilja använda. Elektrifiering ger också många andra positiva effekter som minskat buller, inga lokala luftföroreningar, högre energieffektivitet m.m.
- Andra har redan gjort det! Tex Kalmar län. Lär av andras exempel.
- Bör vara en flerstegsraket. Först ”vi vill”, sedan dialog om hur.
- Ett alternativ kan vara att skapa en grupp som lär av varandra och ser till att det börjar hända i upphandlingar.
- Titta på Oslo, de har 75% elektrifierade arbetsmaskiner.
- Kan vi hänga upp det på storstädernas gemensamma krav?

Vägledning BioDriv Öst

FÖR BÄST DRIV I OMSTÄLLNINGEN!

Diversifiering

Säkerställer att flera förnybara drivmedel kan utvecklas samtidigt så att 2030-målet för transportsektorn kan nås.

Riskspridning

Försäkring mot prisuppgång eller flaskhalsar för något enskilt förnybart alternativ. Möjliggör rätt lösning på rätt plats.

Infrastrukturutveckling

Underlättar utbyggnad av den infrastruktur för tankning och laddning som behövs mest. Effektivt nyttjande av befintlig infrastruktur.

Vi löser flera problem på samma gång

Tar hänsyn till helheten och bidrar till flera olika miljö- och samhällsmål.

DRIV-MODELLEN

– en strategisk drivmedelsprioritering

1. El, vätgas och biogas
2. Etanol
3. Biodiesel (HVO100, FAME)
4. Fossilt med inblandning av förnybart

Förslag

- Vi som offentliga beställare ser en övergång till elektrifierade anläggningsentreprenader som nödvändig, även om det kan innebära ökade kostnader. Orsakerna är:
 - Både fossil diesel och biodiesel förväntas på sikt bli allt dyrare, och tillgången på biodrivmedel som HVO100 på lång sikt är osäker eftersom konkurrensen om biomassa kommer öka över tid.
 - En elektrifierad arbetsprocess är betydligt mer resurseffektiv och har lägre driftskostnader än en process som drivs med förbränningsmotorer
 - På köpet för vi också många andra positiva effekter som minskat buller, inga lokala luftföroreningar, bättre arbetsmiljö m.m.
- Vi har som offentliga beställare för avsikt att gemensamt driva på utvecklingen av utsläppsfria anläggningsentreprenader genom elektrifiering av arbetsmaskiner och tunga entreprenadfordon. Det kommer vi att göra genom att:
 - Lära oss tillsammans, av varandra och andra som gått före
 - Börja förbereda för elektrifiering i planering och projektering av entreprenader
 - Börja ställa krav och ge incitament för elektrifiering i upphandlingar av entreprenader på ett långsiktigt och förutsägbart sätt
 - Delta i, eller skapa, regionala kluster för samverkan kring elektrifiering i leverantörskedjan

Frågor

- Är det rätt frågor som lyfts/beskrivs i förslaget?
- Är detta tillräckligt som avstamp för att gå vidare i "samlad tropp"?
- Vilken användning av detta får ni internt hos beställare?
- Sänder det rätt signaler till branschen?
- Vilka skriver på?
 - Nu?
 - Senare?

Erik Kärrman

RISE

**Infra
Sweden**

Efterlysning!

- Mistra inframaint forskar om underhåll av kommunal infrastruktur <https://mistrainframaint.se/>
 - Vi söker representanter från kommuner inom området gata och väg, för att tillsammans skapa aktiviteter om resultatspridning, samverkan och nätverk för lärande
 - Hör av er till Erik Kärrman, erik.karrman@ri.se
-

Avslutande reflektion

- Vad tar du med dig från idag?
- Vad är du stolt över att ni redan har åstadkommit för att uppnå en klimatneutral anläggningssektor?

Är din organisation inte redan medlem i
InfraSweden? Här kan du bli det!

www.infrasweden.nu/om-oss/medlemskap/

The logo for InfraSweden is a horizontal banner with a dark blue background. It features a yellow square on the left containing a blue circle. The text "InfraSweden" is written in a bold, white, sans-serif font in the center. To the right of the text is a yellow square containing a blue circle, and further right is a dark blue square containing a white circle. The banner is decorated with various geometric shapes in shades of blue, green, and yellow.

**Infra
Sweden**

Infra Sweden